

Arkivsak

26/08916-1

Saksbehandler

Håkon Bodahl-Johansen

Saksgang

Organisasjonsutvalget

Møtedato

12.05.2026

Politiske utvalg, råd og nemnder i Vestfold fylkeskommune for valgperioden 2027-2031

Innstilling fra fylkesordfører

Organisasjonsutvalget behandler og diskuterer temaer som følger av denne saken.

Fylkesordfører anbefaler at dagens politiske organisering og struktur i all hovedsak videreføres, som formannskapsmodell med hovedutvalg basert på formålsorganisering.

Det anbefales at antall medlemmer i de ulike organer vurderes.

Sammendrag

Fylkestinget har vedtatt opprettelse av organisasjonsutvalg som skal vurdere politisk struktur og organisering i Vestfold fylkeskommune i neste valgperiode 2027-2031.

Medlemmene i utvalget er samme medlemmer som i arbeidsutvalget.

Hensikten med denne saken er å gi organisasjonsutvalget grunnlag for å diskutere eventuelle justeringer i politisk struktur og organisering for neste valgperiode. I denne saken redegjøres det for dagens politiske organisering. Fylkesordfører anbefaler at dagens struktur og organisering i all hovedsak videreføres.

Bakgrunn og saksgang

Fylkestinget har den 21.04.26 i sak 30/26 vedtatt opprettelse av et organisasjonsutvalg som skal vurdere nærmere politisk struktur og organisering i Vestfold fylkeskommune i neste valgperiode 2027-2031. Det ble vedtatt at medlemmene i organisasjonsutvalget skulle være samme medlemmer som i arbeidsutvalget.

Det er hensiktsmessig at nåværende fylkesting vurderer og vedtar den politiske organiseringen før en ny valgperiode starter.

Denne saken fremmes kun for organisasjonsutvalget. Organisasjonsutvalget treffer ingen vedtak, men gir innspill til saken.

Senere mot slutten av 2026 vil det fremmes en samlet sak/innstilling for fylkestinget med forslag om politisk organisering og struktur for neste valgperiode 2027-2031.

Etter konstituering av nytt fylkesting vil ny politiske ledelse ha mulighet for å gjøre endringer og justeringer dersom dette er ønskelig.

Saksopplysninger

Fylkesordfører innstiller i saker som gjelder politisk organisering, jamfør saksbehandlingsreglementet § 5 siste avsnitt.

Fylkesordfører anmoder om at organisasjonsutvalget behandler og gir innspill til følgende:

- Hvor mange politiske utvalg, råd og nemnder som skal opprettes i ny valgperiode – både obligatoriske og valgfrie, med utgangspunkt i dagens organisering.
- Antall medlemmer i fylkestinget, fylkesutvalget og hovedutvalgene, samt øvrige utvalg, råd og nemnder.
- Andre eventuelle temaer som medlemmene vil behandle og drøfte i naturlig forlengelse av dette.

Vestfold fylkeskommune har hovedutvalgsmodell med formålsorganisering i en formannskapsmodell.

Fylkeskommunen har per i dag følgende politiske utvalg i tillegg til fylkestinget:

- Fylkesutvalg
- Arbeidsutvalg
- Fire hovedutvalg med faglig ansvarsområde
 - Hovedutvalg for utdanning
 - Hovedutvalg for samferdsel
 - Hovedutvalg for næring, klima og miljø
 - Hovedutvalg for inkludering, idrett og kultur
- Partssammensatt utvalg
- Kontrollutvalg
- Fylkets trafiksikkerhetsutvalg
- Arbeidsgiverutvalg
- Organisasjonsutvalg ad hoc (altså herværende utvalg)

Fylkeskommunen har per i dag følgende råd:

- Eldrerådet
- Råd for personer med funksjonsnedsettelse
- Ungdomsrådet

Fylkeskommunen har per i dag følgende nemnder:

- Yrkesopplæringsnemnda
- Særskilt klagenemnd

Andre politiske organ hjemlet i valgloven:

- Fylkesvalgstyret
- Distriktvalgstyret

Nedenfor knyttes noen merknader til de enkelte politiske organer. Det anses hensiktsmessig å redegjøre for dagens organisering.

Fylkestinget

Fylkestinget er det øverste organ i fylkeskommunen, og treffer vedtak på vegne av fylkeskommunen. Fylkestinget kan delegerer myndighet til å treffe vedtak til andre folkevalgte organer, ordføreren eller fylkesdirektør innenfor rammende av lov. Dette følger av kommuneloven § 5-3.

I henhold til kommuneloven § 5-5 skal fylkestinget selv fastsette medlemstallet sitt. Medlemstallet skal være et oddetall, og det skal oppfylle visse krav til minste antall medlemmer. Fylkestinget skal ha minst 35 medlemmer i fylkeskommuner med over 200 000, men ikke over 300 000 innbyggere. Fylkestinget skal ha minst 43 medlemmer i fylkeskommuner med over 300 000 innbyggere.

Vestfold fylkeskommune har cirka 260 000 innbyggere. Fylkestinget skal dermed ha minst 35 medlemmer. Dersom fylkestinget vil endre medlemstallet, må de selv vedta dette innen utgangen av desember i nest siste år av valgperioden. Endringen gjelder fra neste valgperiode. Dette følger av kommuneloven § 5-5 fjerde ledd.

I henhold til gjeldende delegeringsreglement punkt 2.2 treffer fylkestinget vedtak og utfører oppgaver så fremt det ikke er delegert til andre organ eller fylkesdirektør. I delegeringsreglementet er det gjort omfattende delegeringer fra fylkestinget og til andre politiske organ og fylkesdirektør.

Per i dag har fylkestinget 41 folkevalgte representanter.

Fylkesutvalget

Kommuneloven § 5-6 krever at det opprettes et fylkesutvalg med minimum fem medlemmer, dersom man har en formannskapsmodell.

Medlemmer og varamedlemmer til fylkesutvalget velges for fire år, av og blant medlemmene av fylkestinget. Valget holdes som forholdsvalg når minst ett medlem krever det, og ellers som avtalevalg. Fylkesutvalget kan få tildelt vedtaksmyndighet i alle saker hvis ikke noe annet følger av lov.

Det fremgår av dagens delegeringsreglement punkt 2.3 at fylkesutvalget har et tverrfaglig ansvar i saker som er knyttet til hele fylkeskommunens samfunnsoppdrag og der regionale interesser skal ivaretas.

Ifølge delegeringsreglementet har fylkesutvalget fått myndighet til å behandle og innstille i en rekke sakstyper – samt myndighet til å behandle og treffe vedtak i en rekke ulike sakstyper.

Per i dag har fylkesutvalget 13 representanter. Fylkesordfører er leder av fylkesutvalget.

I motsetning til fylkesting og fylkesutvalg krever ikke kommuneloven opprettelse av andre utvalg som f.eks hovedutvalg, trafikksikkerhetsutvalg, arbeidsgiverutvalg og arbeidsutvalg.

Arbeidsutvalget

Etter kommuneloven § 5-7 kan fylkestinget selv opprette utvalg for fylkeskommunale formål og for deler av den fylkeskommunale virksomheten. Utvalg etter denne paragrafen skal ha minst tre medlemmer.

Fylkestinget velger selv en leder, en nestleder og øvrige medlemmer og varamedlemmer til utvalget. Fylkestinget fastsetter selv hva slags saker utvalget skal behandle. Utvalget kan få tildelt vedtaksmyndighet hvis ikke noe annet følger av lov. Fylkestinget kan selv når som helst omorganisere eller nedlegge utvalg.

I henhold til dagens delegeringsreglement punkt 4.1 er arbeidsutvalget opprettet med hjemmel i kommuneloven § 5-7.

Arbeidsutvalget behandler og innstiller til fylkestinget i saker som gjelder politisk organisering herunder styreform, egen saksbehandling, delegerings- og godtgjørelsesreglement, folkevalgtes etiske reglement og andre saker som naturlig hører til organet.

I tillegg behandler og innstiller arbeidsutvalget i saker som gjelder oppnevning og valg til fristilte enheter, styrever, råd og nemnder, søknad om fritak og permisjon fra verv og andre saker som naturlig hører til i organet.

Fylkesvaraordfører leder arbeidsutvalget og har avgjørelsesmyndighet ved tvil.

Dette følger av delegeringsreglementet punkt 4.1.

Arbeidsutvalget har per i dag 10 medlemmer bredt sammensatt fra ulike partier.

Hovedutvalgene

Etter kommuneloven § 5-7 kan fylkestinget selv opprette utvalg for fylkeskommunale formål og for deler av den fylkeskommunale virksomheten. Utvalg etter denne paragrafen skal ha minst tre medlemmer.

Fylkestinget velger selv en leder, en nestleder og øvrige medlemmer og varamedlemmer til utvalget. Fylkestinget fastsetter selv hva slags saker utvalget skal behandle. Utvalget kan få tildelt vedtaksmyndighet hvis ikke noe annet følger av lov. Fylkestinget kan selv når som helst omorganisere eller nedlegge utvalg.

Per i dag har fylkeskommunen fire hovedutvalg: (1) Hovedutvalg for utdanning (2) Hovedutvalg for samferdsel (3) Hovedutvalg for inkludering, idrett og kultur (4) Hovedutvalg for næring, klima og miljø. Muligheten for å etablere hovedutvalg som speiler den administrative organiseringen bør vurderes.

Hovedutvalget for utdanning behandler blant annet saker om videregående opplæring – offentlige og private, voksenopplæring, kvalitetsutvikling i skolen, fagskolen og tannhelse. Det er 11 medlemmer i dette hovedutvalget.

Hovedutvalget for samferdsel behandler blant annet saker om fylkesveiene, kollektivtrafikk, drosjesentraler og transportordningen for funksjonshemmede. Det er 13 medlemmer i dette hovedutvalget.

Hovedutvalget for inkludering, idrett og kultur behandler blant annet saker om kultur, museum, idrett, spillemidler, folkehelse, friluftsliv, frivillighet, bibliotekutvikling og trygge lokalsamfunn. Det er 11 medlemmer i dette hovedutvalget.

Hovedutvalget for næring, klima og miljø behandler blant annet saker om klimastrategier og planer, klima og miljø, regional utvikling innen forskning og innovasjon, næringsutvikling, konsesjonssaker for mini- og mikrokraftverk, turisme, energi/kraftutbygging og kraftproduksjon, marine ressurser, vannregionmyndighet, natur og vilt, Oslofjord, friluftsløven og arealsaker som berøres av loven og myndighet til å gi konsesjon for visse kraftutbygginger. Det er 11 medlemmer i dette hovedutvalget.

Etter dagens delegeringsreglement punkt 2.4 har fylkeskommunen prinsipp og et mål om gjennomgående representasjon, slik at hovedutvalgslederne bør sitte i fylkesutvalget. Hovedutvalgene skal med utgangspunkt i egne arbeidsområder bidra aktivt til videreutvikling av Vestfold fylkeskommune.

Hovedutvalgene behandler og innstiller til fylkesutvalget innenfor sine respektive ansvarsområder i alle andre saker enn de fylkesutvalget skal innstille i.

Etter dagens delegeringsreglement punkt 2.4 har hovedutvalgene fått en rekke oppgaver og mandater innenfor sine arbeidsområder. Hovedutvalgene har også fått myndighet etter lover og forskrifter på vegne av fylkeskommunen. Herunder også til å fatte vedtak innenfor visse saksområder.

Partssammensatt utvalg

Det fremkommer av kommuneloven § 5-11 at det i alle fylkeskommuner skal opprettes ett eller flere partssammensatte utvalg (administrasjonsutvalg) for behandling av saker som gjelder

forholdet mellom de ansatte og fylkeskommunen som arbeidsgiver. Hvis minst 3/4 av de ansatte ønsker det, kan slike utvalg erstattes med andre ordninger.

Partssammensatte utvalg settes sammen av representanter for fylkeskommunen og for de ansatte. De ansattes representanter velges av og blant de ansatte for to år av gangen. Flertallet i utvalget skal bestå av representanter for fylkeskommunen. Fylkestinget velger selv fylkeskommunens representanter og utvalgets leder og nestleder blant disse.

Det fremgår av gjeldende delegeringsreglement punkt 4.2 at partssammensatt utvalg er fylkeskommunens hovedutvalg i saker som gjelder forholdet mellom fylkeskommunen som arbeidsgiver og de ansatte, herunder ansattes arbeidsvilkår. Partssammensatt utvalg er også fylkeskommunens likestillingsutvalg. Videre fremgår det at partssammensatt utvalg skal arbeide for at fylkeskommunen har en attraktiv og fremtidsrettet arbeidsgiver- og organisasjonspolitikk som til enhver tid gir grunnlag for et godt og effektivt tjenestetilbud til publikum og brukere av fylkeskommunen.

I henhold til dagens delegeringsreglement har partssammensatte utvalg uttalerett innen utvalgets ansvarsområder, og uttaler seg i saker innenfor sitt område i saker hvor avgjørelsesmyndighet tilligger fylkesutvalget eller fylkestinget.

Kontrollutvalg

Det fremgår av kommuneloven § 23-1 at fylkestinget selv skal velge et kontrollutvalg som skal føre løpende kontroll på deres vegne.

Fylkestinget velger selv en leder, en nestleder og øvrige medlemmer og varamedlemmer til utvalget. Utvalget skal ha minst fem medlemmer. Minst ett medlem skal velges blant fylkestingets medlemmer. Utelukket fra valg er ordfører, varaordfører, medlemmer/varamedlemmer av fylkesutvalg og medlemmer av folkevalgt organ med beslutningsmyndighet, ansatte i fylkeskommunen mv.

Kontrollutvalget har en rekke ansvarsområder og myndighet etter kommuneloven § 23-2. Blant annet skal det føres kontroll med revisjon av regnskap, økonomisk forvaltning, forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll osv.

Kontrollutvalget har per i dag 5 medlemmer, med personlige varamedlemmer.

Fylkets trafikksikkerhetsutvalg

Ifølge dagens delegeringsreglement punkt 4.6 skal trafikksikkerhetsutvalget ivareta ansvar for å samordne og tilrå tiltak for å fremme trafikksikkerheten i fylket etter vegtrafikkloven § 40 a.

Fylkets trafikksikkerhetsutvalg skal ha tre folkevalgte medlemmer fra hovedutvalg samferdsel. I tillegg skal utvalget ha representanter fra egen administrasjon, samt eksterne konsultative medlemmer fra regionalt politi, utrykningspolitiet, Statens Vegvesen, Trygg Trafikk og Norges Trafikkskoleforbund.

Trafikksikkerhetsutvalget har vedtaksmyndighet innenfor sitt område, herunder ifølge retningslinjer for trafikksikkerhetsordningen og trafikksikkerhetsprisen. Utvalget skal hvert år utarbeide en årsmelding som skal legges frem for fylkestinget.

Det skal bemerkes at trafikksikkerhetsutvalg ikke er eksplisitt nevnt i vegtrafikkloven eller kommuneloven som et lovpålagt obligatorisk organ, men er i praksis anvendt for å oppfylle det ansvar fylkeskommunen har etter vegtrafikkloven § 40 a for å «tilrå og samordne tiltak for å fremme trafikksikkerheten i fylket.»

Trafikksikkerhetsutvalget er opprettet etter kommuneloven § 5-7 og følger prinsippene her. Utvalg skal dermed ha minst tre medlemmer og fylkestinget velger selv en leder, en nestleder og øvrige medlemmer og varamedlemmer til utvalget.

For perioden 2023-2027 er det innvalgt 3 medlemmer fra hovedutvalg samferdsel med varamedlemmer.

Arbeidsgiverutvalg

Vestfold fylkeskommune ved fylkestinget har opprettet et arbeidsgiverutvalg etter kommuneloven § 5-7.

Dette er regulert i delegeringsreglementet punkt 4.7.

Arbeidsgiverutvalgets arbeids- og ansvarsområde omfatter blant annet å ivareta fylkeskommunens arbeidsgiveransvar overfor fylkesdirektøren. Samt prosess med tilsetting av fylkesdirektør og eventuelt følge opp varsel om kritikkverdige forhold mot fylkesdirektør. I tillegg til løpende utviklingssamtaler.

Arbeidsgiverutvalgets medlemmer er fylkesordførere, varaordførere og opposisjonsleder. Fylkesordfører er leder av utvalget.

Arbeidsgiverutvalget har fått myndighet i alle saker som er innenfor utvalgets ansvarsområder. I saker der arbeidsutvalget ikke selv har avgjørelsesmyndighet innstiller arbeidsgiverutvalget til fylkestinget.

Organisasjonsutvalg

Dette utvalg er ad hoc og nedlegges etter at arbeidet er utført. Dette skal derfor ikke videreføres i ny valgperiode som fast utvalg.

Eldreråd, råd for personer med funksjonsnedsettelse og ungdomsråd

Kommuneloven § 5-12 krever at fylkestinget selv velger et eldreråd, et råd for personer med funksjonsnedsettelse og et ungdomsråd eller annet medvirkningsorgan for ungdom.

Flertallet av medlemmene i eldrerådet skal på valgtidspunktet ha fylt 60 år.

Ungdomsrådet eller annet medvirkningsorgan for ungdom skal ha en valgperiode på inntil to år. Medlemmene i ungdomsrådet eller annet medvirkningsorgan for ungdom skal på valgtidspunktet ikke ha fylt 19 år.

Rådene er rådgivende organer for fylkeskommunen og har rett til å uttale seg i saker som gjelder henholdsvis eldre, personer med funksjonsnedsettelse og ungdom. Fylkestinget vedtar sammensetningen av eldrerådet, rådet for personer med funksjonsnedsettelse og ungdomsrådet eller annet medvirkningsorgan for ungdom. De bestemmer også hvor mange medlemmer og varamedlemmer rådene skal ha. Dette fremkommer av forskrift om fylkeskommunale om medvirkningsorganer § 3.

Fylkeskommunen kan opprette ett felles råd for eldre og personer med funksjonsnedsettelse dersom det ut fra lokale forhold er nødvendig, jmfør forskriften § 4. Relevante organisasjoner skal i så fall bli hørt før fylkestinget vedtar et felles råd.

Fylkeskommunen har vedtatt egne reglementer for medvirkningsorganene, slik som kommuneloven § 5-13 krever. Reglementene utdyper medvirkningsorganenes rolle. Reglementet har også detaljerte regler om valg og sammensetning av organet.

Dagens reglement fastsetter at eldreråd skal ha 9 medlemmer. Derav 7 fremmet fra interesseorganisasjonene med personlig varamedlem. Videre skal 2 medlemmer med varamedlem være fra fylkestinget, ett medlem med varamedlem fra posisjonen og ett medlem med varamedlem fra opposisjonen.

Ifølge dagens delegeringsreglement skal eldrerådet bidra til å sikre en bred, åpen og tilgjengelig medvirkning i alle saker som gjelder eldre. Rådet har rett til å uttale seg i alle saker som berører eldre som gruppe. Det kan for eksempel være temaer som tilgjengelighet, likestilling og arbeid mot diskriminering. Rådet tar ikke opp saker som gjelder enkeltpersoner. Fylkeskommunen skal gi rådet tilstrekkelig sekretariathjelp.

Rådet for personer med funksjonsnedsettelse skal i henhold til dagens reglement bestå av 9 medlemmer. 7 medlemmer skal være fremmet fra interesseorganisasjonene med personlig varamedlem og 2 medlemmer fra fylkestinget med varamedlem, hvorav ett medlem med varamedlem fra posisjonen, og ett medlem med varamedlem fra opposisjonen.

Ifølge gjeldende reglement skal rådet for personer med funksjonsnedsettelse bidra til å sikre en bred, åpen og tilgjengelig medvirkning i alle saker som gjelder personer med funksjonsnedsettelse. Rådet har rett til å uttale seg i alle saker som berører mennesker med funksjonsnedsettelse som gruppe. Det kan eksempelvis være temaer som tilgjengelighet, likestilling og arbeid mot diskriminering. Rådet tar ikke opp saker som gjelder enkeltpersoner. Fylkeskommunen skal gi rådet tilstrekkelig sekretariathjelp.

Ifølge dagens reglement skal ungdomsrådet bidra til å sikre en bred, åpen og tilgjengelig medvirkning i alle saker som gjelder ungdom. Rådet har rett til å uttale seg i alle saker som berører ungdom som gruppe. Det kan eksempelvis være temaer som tilgjengelighet, likestilling og arbeid mot diskriminering. Rådet tar ikke opp saker som gjelder enkeltpersoner.

Ungdomsrådet skal stimulere til samfunnsengasjement blant ungdom. Ungdomsrådet skal være partipolitisk uavhengig.

Etter dagens reglement skal ungdomsrådet skal bestå av 13 medlemmer. Det skal være ett medlem fra læringerådet, og ett medlem fra OT rådet (oppfølgingstjenestenes eget råd for ungdommen). Elleve medlemmer fra ungdomskonferanse på høsten. Fylkeskommunen skal gi rådet tilstrekkelig sekretariathjelp.

Per i dag har eldrerådet 9 medlemmer. Råd for personer med funksjonsnedsettelse har også 9 medlemmer. Ungdomsrådet har 13 medlemmer.

Yrkesopplæringsnemnda

Det fremgår av opplæringsloven § 8-2 (nye loven fra 2023) at fylkeskommunen skal oppnevne en yrkesopplæringsnemnd. Fylkeskommunen skal forberede sakene for nemnda.

Saker som har innvirkning på fag- og yrkesopplæringen, skal fremlegges for yrkesopplæringsnemnda før fylkeskommunen treffer vedtak. Fylkeskommunen skal legge avgjørende vekt på den faglige vurderingen fra yrkesopplæringsnemnda.

Yrkesopplæringsnemnda består for denne valgperiode av 14 medlemmer med personlige varamedlemmer.

Det fremkommer av gjeldende delegeringsreglement punkt 4.5 en rekke spesifikke formål og oppgaver for nemndas arbeid.

Særskilt klagenemnd

Det fremgår av forvaltningsloven § 28 andre ledd at for enkeltvedtak som er truffet av forvaltningsorgan opprettet i medhold av kommuneloven, er klageinstansen fylkestinget. Det kan også være fylkesutvalget (hvis fylkestinget har vedtatt dette) - eller en eller flere særskilte klagenemnder oppnevnt av fylkestinget.

I Vestfold fylkeskommune har man opprettet særskilt klagenemnd. Fylkesordfører mener at det er en god ordning som bør videreføres i ny valgperiode.

I gjeldende delegeringsreglement punkt 4.3 fremgår det at særskilt klagenemnd behandler klager på enkeltvedtak etter forvaltningsloven og andre særlover, jamfør forvaltningsloven § 28 andre ledd.

Klagenemnda behandler alle slike klagesaker med mindre annet klageorgan uttrykkelig er vedtatt eller følger av lov. Særskilt klagenemnd har kompetanse til å behandle klage på enkeltvedtak i samsvar med forvaltningsloven og ellers hva som følger av særlovgivningen. Vedtak i særskilt klagenemnd er endelig og kan ikke påklages videre. Vedtakene begrunnes etter regler i forvaltningsloven og eventuelle bestemmelser i særlovgivningen.

Per i dag har særskilt klagenemnd 5 medlemmer, med like mange varamedlemmer. Det bemerkes at fylkesdirektør yter sekretariatshjelp ved å forberede klagesakene og utarbeide

saksframleggene til klagenemnda (som har vært håndtert av fylkesadvokatene). Klagenemnda er helt uavhengig av førsteinstansen som har truffet vedtakene, og det samme er saksbehandler som forbereder sakene.

Fylkesvalgstyret og distriktvalgstyret

Det følger av valgloven § 4-4 (fra 2023) at ved fylkestingsvalg skal hvert valgdistrikt ha et fylkesvalgstyre med minst tre medlemmer. Fylkestinget velger selv fylkesvalgstyrets leder, nestleder og øvrige medlemmer og varamedlemmer.

Det følger av valgloven § 4-3 at ved stortingsvalg skal hvert valgdistrikt ha et distriktvalgstyre med minst tre medlemmer. Det kan velges ett fellesdistrikts valgstyre for alle valgdistriktene i fylket. Fylkestinget velger selv distriktvalgstyrets leder, nestleder og øvrige medlemmer og varamedlemmer.

Vestfold fylkeskommune har per i dag både et fylkesvalgstyre og distriktvalgstyret. Begge organ har 10 medlemmer.

Økonomiske, administrative og juridiske konsekvenser

Drøftelser knyttet til politisk organisering og struktur vil ha betydning for administrasjonens arbeid, økonomiske kostnader og juridiske konsekvenser i fylkeskommunen. Det vil senere komme en endelig sak med forslag til politisk organisering som fremmes for fylkestinget i slutten av 2026. Nytt fylkesting i ny valgperiode vil ha mulighet for å endre vedtatt organisering senere.

Konsekvenser for fylkets klimamål og FNs bærekraftsmål

Det er intet spesielt å bemerke i denne sammenheng.

Konsekvenser for CRPD

Saken har ingen spesiell betydning i så måte. Generelt bemerkes at CRPD er en konvensjon gjort til norsk som lov som skal bidra til å fjerne barrierer i samfunnet og motvirke diskriminering slik at alle kan delta på lik linje. Dette må fylkeskommunen her som ellers ta i betraktning. I denne saken vil for eksempel lovpålagte medvirkningsorgan for personer med funksjonsnedsettelse bidra til å sikre at mennesker med nedsatt funksjonsevne har mulighet til å delta på lik linje med andre i fylkets politiske beslutningsprosesser. Det samme kan oppnevning av et elderråd. Begge deler er lovpålagt etter kommuneloven.

Fylkesordførers vurdering

Fylkesordfører anbefaler at dagens politiske struktur og organisering i all hovedsak videreføres for valgperioden 2027-2031. Det anbefales dermed at formannskapsmodellen med hovedutvalgsstruktur videreføres.

Dette vil i så fall bli en politisk struktur med fylkesting, fylkesutvalg, arbeidsutvalg, hovedutvalg med ulike ansvarsområder, partssammensatt utvalg, kontrollutvalg, tre medvirkningsorganer (elderråd, råd for personer med funksjonsnedsettelser og ungdomsråd), trafiksikkerhetsutvalg,

arbeidsgiverutvalg (med ansvar for fylkesdirektør), yrkesopplæringsnemnd, særskilt klagenemnd samt distriktvalgstyret og fylkesvalgstyret.

Det bemerkes at mange av nevnte organ og utvalg er lovpålagte og obligatoriske. Det anbefales å diskutere om det er hensiktsmessig med en organisering som speiler den administrative organiseringen.

Organisasjonsutvalget anmodes om å diskutere politisk struktur og organisering for neste valgperiode 2027-2031, og eventuelle forslag til justeringer for å gjøre politisk organisering mer effektiv og hensiktsmessig. Dette kan være antall hovedutvalg og antall medlemmer i ulike politiske organer.

Alternativ til formannskapsmodellen vil være parlamentarisme. Det kan også etableres en formannskapsmodell uten hovedutvalgsstruktur, men i stedet med en komitemodell. Komiteene forbereder saker for fylkestinget, og har ikke vedtaksmyndighet selv. Adgang til å opprette fylkestingskomiteer som saksforberedende organer for fylkestinget følger av kommuneloven § 5-9.

Fylkeskommunen kan også velge å samle omtrent all politisk forberedelse og vedtaksmyndighet hos fylkesutvalget i kombinasjon med fylkestinget, uten å opprette underliggende faste hovedutvalg, eller alternativt færre underliggende utvalg.

Fylkeskommunen står fritt til å organisere seg slik den finner mest hensiktsmessig, så lenge kravene i kommuneloven følges.

Samlet sett anbefaler fylkesordfører at formannskapsmodell med hovedutvalgsstruktur videreføres i neste valgperiode. Formannskapsmodell er den vanligste styreformen i norske kommuner og fylkeskommuner og har lang tradisjon i Vestfold fylkeskommune. Hovedutvalgsmodell gir dessuten grunnlag for at politikere kan spesialisere og fordype seg i bestemte fagpolitiske områder, og mer effektiv beslutningsprosess idet utvalgene har delegert en del vedtaksmyndighet, og avlaster dermed også fylkesutvalg og fylkesting.

Det må tas stilling til antall medlemmer i de ulike organ.

Organisasjonsutvalget treffer ingen vedtak, men gir innspill til saksutredningen. En samlet sak med innstilling om politisk organisering vil fremmes senere i 2026 overfor fylkestinget.

Konklusjon/anbefaling

Organisasjonsutvalget behandler og gir innspill til temaer som følger av saksutredningen.

Fylkesordfører anbefaler at dagens politiske organisering og struktur i all hovedsak videreføres, som formannskapsmodell med hovedutvalg basert på formålsorganisering.